

El núvol que canvia destins...

El passat dia 14 d'abril, el volcà Eyjafjallajökull va iniciar una activitat inesperada. Una de les conseqüències que més han alterat la societat va de la mà del núvol de cendres que, des d'aleshores, invaeix bona part de l'espai aeri entre Europa i la resta del món.

A mitjan segle XX, la societat dels nostres avis estava convençuda que si arribàvem al nostre present, a punt de començar la segona dècada del segle XXI, seríem més superherois que persones, que viuríem i viatjaríem lliurement per l'espai, propietaris d'aeronaus «domèstiques» que ens portarien fàcilment al satèl·lit dels nostres veïns. La realitat, però, és que som absolutament humans, amb poca part de superherois, i amb un «inofensiu» núvol hem tingut prou per a aturar el desplaçament de naus tan perfectes i molt més grans del que mai haurien pensat els nostres avis.

I el cas és que el desenvolupament tecnològic no ha pogut evitar ni l'erupció del volcà, ni el tancament de l'espai aeri, amb la qual cosa moltes persones no deuen haver pogut fer un viatge que els podria haver canviat la vida.

Josep M. Fuertes i Armengol (josep.m.fuertes@upc.edu)

JUNTA de la SCT

Presidència: Josep M Fuertes

Vicepresidència: Ramon Izquierdo

Tresoreria: Aina Barceló

Secretariat: Marc Barracó

Vocals: Estanislau Tomàs

David Atzet

Jordi Berenguer

Alexandre Blasi

Ricard Bosch

Josep M. Font

Victor Fuses

Fede Luque

Jordi Ojeda

Manel Pagès

Núria Salán

Montserrat Sebastià

Victor Serra

Vicenç Torra

Delegada de l'IEC: Alicia Casals

Secretària a l'IEC: Mercè Montaña

Contacte: sct@iec.cat

JORDI OJEDA, MEMBRE DE LA JUNTA DE LA SCT, GUARDONAT AMB EL PREMI POPULAR A LA DIVULGACIÓ DE LA HISTORIETA 2010

El professor Jordi Ojeda, de l'Institut d'Organització i Control de Sistemes Industrials de la UPC, ha rebut el **Premi Popular a la Divulgació de la Historieta 2010** en el marc de la 28a edició del Saló Internacional del Còmic de Barcelona. Jordi Ojeda és doctor enginyer industrial i màster en producció automatitzada i robòtica per la UPC. Actualment és el director de l'empresa Rational Time, especialitzada en l'organització del temps de treball, emprant models matemàtics i sistemes de gestió mitjançant Internet per a la gestió integral de l'horari laboral. Dirigeix el projecte de recerca i divulgació *Còmic, ciència i tecnologia* de la Càtedra UNESCO de Tècnica i Cultura de la UPC, en què organitza exposicions, conferències i lectures i, a més, presenta diferents publicacions en mitjans de comunicació. Els guardons es van lliurar el 7 de maig al Palau de Congressos de Barcelona.

EL FUTUR PROPER A LA SCT

CONFERÈNCIES I ESDEVENIMENTS

TramunTEC 2010. Del 22 al 28 de maig es va celebrar l'edició d'enguany del TramunTEC, en la qual la SCT va participar. En Fede Luque, membre de la Junta, va ser un dels impulsors d'aquesta activitat, organitzada pel Servei Educatiu de l'Alt Empordà i el grup de treball TramunTEC, que va ser la segona edició de la Mostra de Treballs de Tecnologia d'ESO de l'Alt Empordà. L'objectiu d'aquesta mostra és fer arribar a l'alumnat, el professorat, les famílies i la societat empordanesa, en general, els aprenentatges de tecnologia que treballen els alumnes d'ESO al llarg de tota l'etapa, i donar a conèixer, a partir dels treballs dels seus companys, la matèria de tecnologia a l'alumnat de sisè de primària que el curs que ve començarà l'etapa.

Es va inaugurar el dia 22 de maig a la seu del Consell Comarcal i va durar fins al dijous dia 27. La cloenda es va fer el divendres 28 de maig a les 19 hores amb la conferència «Robòtica per a l'exploració del món submarí», a càrrec del doctor enginyer industrial Marc Carreras. En el mateix acte es van lliurar els obsequis als alumnes participants i es va fer la cloenda d'aquesta segona edició de la Mostra.

S'hi van presentar treballs dels quatre cursos d'ESO de tots els instituts de l'Alt Empordà, resultat de la temàtica que es treballa a l'aula de tecnologia, cada un d'ells amb les dades dels alumnes que n'eren autors, del tutor i del centre.

Amb motiu de la Mostra, hi va haver una exposició de motos antigues, *karts* i ultralleugers cedits pel Museu de la Tècnica de l'Empordà, i paral·lelament es van fer dos tallers oberts als visitants: un de robòtica, a càrrec d'alumnes de batxillerat, i un altre que presentava l'Ecomuseu-Farineria de Castelló d'Empúries sobre «El pa, de l'obrador a la

taula». La mostra va ser visitada per alumnes i pares de tota la comarca.

- Per al dia 15 de juliol s'ha previst la conferència «Pols, gasos, vent i cendres: radars làser per al sondeig de l'atmosfera», a càrrec del doctor Adolf Comerón, a la seu de l'IEC.
- El dia 15 de juny es va celebrar la conferència «Una història del formigó», a càrrec del doctor Carles Romea, a la seu de l'IEC.
- El dia 4 de març també es va dur a terme la conferència «Generació distribuïda d'energia: cap a una xarxa elèctrica més intel·ligent», a càrrec del doctor Josep. M. Guerrero.

Cicle de lectures 2010: «Còmic, ciència i tecnologia». En Jordi Ojeda, vocal de la SCT, organitza una sèrie de conferències i lectures dins un cicle que va començar el febrer. Aquestes sessions, que tenen l'objectiu de divulgar la ciència i la tecnologia a la societat, utilitzen l'art gràfic del còmic com a instrument pedagògic. Així, amb l'aproximació d'aquests dos àmbits, el científicotecnològic i l'artístic, es genera un espai de debat i reflexió participativa, obert a un públic ampli i interdisciplinari.

El programa inclou un total de sis lectures, al llarg del 2010, i a cadascuna d'elles es convida l'autor o l'autora d'una novel·la gràfica que estigui relacionada amb el tema de la sessió, juntament amb un ponent que presenti l'obra des del vessant científic i tècnic. L'obra ha d'estar disponible al mercat i amb prou existències per a facilitar la lectura prèvia per part de qui hi vulgui participar.

El cicle es va iniciar el 18 de febrer amb la figura de Ramon Llull, un precursor de la tecnologia, al voltant de l'obra d'Eduard Torrents *Ramon Llull, la controvèrsia jueva* (ed. Glénat), i va continuar el dia 11 de març amb la lectura sobre tecnologia i terrorisme, basada en l'obra d'Antoni Guiral, Pepe Gálvez i Joan Mundet, *11-M. La novel·la gràfica*, editada per Panini Comics, i seguirà amb altres lectures que podeu trobar a: <http://comicienciatecnologia.blogspot.com/>

SOL·LICITUD D'AJUTS

Des de la Junta de la Societat Catalana de Tecnologia, i amb el vistiplau de l'Assemblea de Socs, celebrada el mes de desembre passat, s'han iniciat els tràmits de sol·licitud d'ajuts i subvencions per a realitzar activitats extraordinàries.

PREMIS

Dins el Cartell de premis i borses d'estudi de l'IEC, des de l'any 1969 està instituït el Premi de la Societat Catalana de Tecnologia, ofert a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre tecnologia.

En l'edició del 2010, ha estat guardonat el treball *Desenvolupament d'una metodologia basada en termografia infraroja per a l'anàlisi de l'eficàcia de l'extinció aèria d'incendis forestals*, desenvolupat per Miquel Cubells i Gonzalvo.

Tanmateix, dins la mateixa convocatòria, ha estat mereixedor d'una menció especial el treball *Disseny d'una planta DELOS per a l'obtenció de materials moleculars microparticulats d'interès farmacèutic*, elaborat per Alba Córdoba Insensé.

ANUNCIS

Des de l'Aula de Recursos de Tecnologia (AULATEC) i el Centre Específic de Suport a la Innovació i la Recerca (CESIRE), es posa a disposició del professorat de secundària tots aquells recursos i accions formatives que promouen la innovació i la millora de l'ensenyament i l'aprenentatge de la tecnologia a l'aula. Així, s'han celebrat les II Jornades sobre Innovació a l'Ensenyament de la Tecnologia (7 i 8 de maig), al Museu de la Ciència i la Tècnica de Terrassa, sobre el tema «El repte dels nous recursos».

Des de la SCT s'ha participat en la taula rodona «Nous recursos, més vocacions tecnològiques? La visió de la societat» <http://sites.google.com/site/2jornades/conclusions-finals-dels-grups-de-debat-i-taula-rodona>

ENTREVISTA

Laura Tremosa va néixer a Espolla (Girona). Als anys cinquanta, amb els divuit anys acabats de fer i pentinada amb una llarga trena, va estudiar enginyeria industrial a l'actual ETSEIB, on era l'única dona que es podia trobar a les aules. A banda del seu vessant «enginyeril», en què cal destacar la seva inestimable tasca a l'Ajuntament de Badalona, s'ha dedicat a la premsa tècnica i ha col·laborat en nombroses publicacions. Ha estat una de les organitzadores de les primeres Jornades Catalanes de la Dona. Actualment està jubilada, però continua treballant en la revista *Automàtica i Instrumentació*, a banda de mantenir-se en actiu en la recerca sobre el feminisme. Recentment, amb altres companyes, ha presentat *El feminisme al PSUC* al Col·legi de Periodistes de Catalunya.

Sra. Tremosa o Laura, com vols que ens hi adrecem?

Laura! Laura!

Aquesta entrevista consta d'una bateria de preguntes amb resposta immediata, que acostuma a ser la millor. Et sembla bé que comencem?

Sí, sí.

Endavant! Una illa on t'hauries volgut perdre:

(Somriu.) Islàndia. És molt maca!

Un racó de Barcelona que no ens hem de perdre:

Una mica difícil (Xiuxiuejant.) A veure... El carrer de Montcada, sobretot quan hi havia el Museu del Vestit. És una zona amb un sabor de Barcelona molt especial.

Una paraula que no es perdi:

Atzucac (vol dir «cul de sac» en sentit figurat).

Una tecnologia que t'hagi fet sentir cofoia de col·laborar amb aquesta Societat:

L'automatització!!! (Riu, acompanyada pel president de la SCT.)

Un personatge que podríem haver «fixat» per a la SCT:

Carlos Santos, el músic i tecnòleg musical. Tot un personatge!

Una trajectòria personal:

Difícil... Simone de Signoret, que va ser la primera dona que va escriure sobre el segon sexe, tot i que és més coneguda perquè va ser l'amant de Jean Paul Sartre.

Una fita que ha marcat la teva carrera professional:

L'atzar. Vaig arribar a la premsa tècnica per atzar, amb la idea que seria una tasca temporal, i vaig ser enginyera de l'Ajuntament de Badalona també per atzar.

Una empresa personal que aconselles a tothom que persegueixi:

Estar al dia. No mirar l'avui amb ulls de vell o amb ulls d'ahir.

Un llibre:

La recerca del temps perdut, de Marcel Proust.

El darrer llibre que has llegit:

Mentira, una novel·la d'Enrique de Hériz.

Un plat que menjaries diàriament:

Espaguetis! I truita de patates també... més catalana.

Una ciutat del món:

Nova York. És una ciutat autònoma, amb vida pròpia, és com un laboratori del món futur, per la barreja de gent i de cultures. Al final, totes les ciutats seran així.

Un desig de futur:

Per a mi, anar sobrevivint (Riu.). Tot i que sembli tòpic, llibertat, igualtat i fraternitat. Encara és un lema actual.

Una pregunta que no t'hem fet i que t'hauria agradat que et fèssim:

Que quants anys tinc (Riu). I la resposta és 73.

Moltes gràcies, Laura. Fins aviat!

DIFUSIÓ I COL·LABORACIÓ DES DE LA SCT

Els dies 25, 26 i 27 de març es va celebrar l'onzena edició d'Exporecerca Jove, activitat organitzada i dinamitzada des de l'entitat MAGMA (www.magmarecerca.org), que aquest any va ser acollida pel Campus La Salle de la Universitat Ramon Llull, on es van presentar treballs de recerca oberta desenvolupats per estudiants d'ESO, de batxillerat i dels primers anys d'universitat. Aquesta iniciativa pretén fomentar l'intercanvi d'experiències, la convivència i el coneixement entre joves procedents d'arreu del món. En aquesta edició, diversos membres de la SCT van actuar de jurat i, en tots els casos, van destacar la qualitat de la mostra de treballs observada.

El dia 22 d'abril es va inaugurar la segona edició de Forja Viva, activitat organitzada per AFOC (Associació de Forjadors de Catalunya) amb el suport d'ASAMMET (Associació d'Amics de la Metal·lúrgia), entitat col·laboradora de la SCT. Al llarg de quatre dies, forjadors i forjadores d'arreu van treballar conjuntament en l'elaboració d'obres d'art i van compartir experiències i novetats en el dia a dia d'aquesta tècnica mil·lenària. Dels elements elaborats aquells dies, volem destacar la mostra de roses de ferro forjat que es van fabricar durant la tarda del dia 23 d'abril, en commemoració de la Diada de Sant Jordi.

ENLLAÇOS A ALTRES ENTITATS

Barcelona Digital Centre Tecnològic (22@) info@bdigital.org
Cercle Tecnològic de Catalunya (CTecno) <http://www.ctecno.com/>

RELACIÓ D'ENTITATS I EMPRESES COL·LABORADORES

ETSEIB, Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona	ETSAB, Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona	FIB, Facultat d'Informàtica de Barcelona	ETSEIAT, Escola Tècnica Superior d'Enginyeries Industrial i Aeronàutica de Terrassa
FNB, Facultat de Nàutica de Barcelona	Associació del Professorat de Tecnologia de Catalunya	Iberfluid Instruments	Yahoo, cercador
Associació d'Amics de la Metal·lúrgia	MAGMA Recerca Jove	Ictineu Submarins, SL	